

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG NAM

**BIỆN PHÁP CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG LÀM VIỆC
CỦA GIÁO VIÊN TIỂU HỌC Ở VÙNG KHÓ KHĂN
HUYỆN ĐỒNG HỖ - TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG NAM

**BIỆN PHÁP CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG LÀM VIỆC
CỦA GIÁO VIÊN TIỂU HỌC Ở VÙNG KHÓ KHĂN
HUYỆN ĐỒNG HỖ - TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Phạm Hồng Quang

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan những số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào khác.

Tôi cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 3 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Phương Nam

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin chân thành cảm ơn lãnh đạo Trường ĐHSP Thái Nguyên, Khoa Tâm lý Giáo dục, các thầy giáo, cô giáo đã giảng dạy và giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS. Phạm Hồng Quang người đã trực tiếp hướng dẫn tác giả thực hiện luận văn này.

Tác giả xin chân thành cảm ơn Ban Giám đốc, Lãnh đạo và chuyên viên Phòng Giáo dục Tiểu học của Sở Giáo dục và Đào tạo Thái Nguyên, lãnh đạo và cán bộ chuyên môn phòng giáo dục và đào tạo huyện Đồng Hỷ đã tạo điều kiện cho tác giả trong quá trình nghiên cứu.

Cảm ơn các đồng chí lãnh đạo Đảng ủy, Chính quyền, các Đoàn thể của 05 xã đặc biệt khó khăn trên địa bàn huyện Đồng Hỷ và cán bộ, giáo viên, học sinh, cha mẹ học sinh của 05 đơn vị trường mà tác giả điều tra khảo sát, cảm ơn các đồng nghiệp, các bạn bè và gia đình đã tạo điều kiện, động viên và giúp đỡ tác giả hoàn thành bản luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 30 tháng 3 năm 2015

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Phương Nam

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
MỞ ĐẦU	6
1. Lý do chọn đề tài	6
2. Mục đích nghiên cứu	8
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	8
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	8
5. Giả thuyết khoa học.....	8
6. Phạm vi nghiên cứu	8
7. Phương pháp nghiên cứu	9
8. Nội dung luận văn.....	10
Chương 1. LÝ LUẬN VỀ MÔI TRƯỜNG LÀM VIỆC CỦA GIÁO VIÊN TIỂU HỌC	11
1.1. Vài nét về lịch sử nghiên cứu	11
1.1.1. Trên thế giới	11
1.1.2. Ở Việt Nam.....	15
1.2. Các khái niệm	17
1.2.1. Khái niệm môi trường	17
1.2.2. Khái niệm môi trường giáo dục.....	17
1.2.3. Khái niệm môi trường làm việc.....	21
1.2.4. Khái niệm môi trường làm việc của Giáo viên	24
1.2.5. Khái niệm cải thiện môi trường làm việc của giáo viên	24
1.3. Những vấn đề cơ bản về cải thiện môi trường làm việc.....	26

1.3.1. Đặc điểm lao động sư phạm của người giáo viên tiểu học	26
1.3.2. Mục tiêu, ý nghĩa của việc cải thiện môi trường làm việc ở trường tiểu học	27
1.3.3. Nội dung cải thiện môi trường làm việc ở trường tiểu học.....	28
1.3.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến cải thiện môi trường làm việc và vai trò của Hiệu trưởng với việc cải thiện môi trường làm việc ở trường tiểu học	32
Kết luận chương 1.....	36
Chương 2. THỰC TRẠNG MÔI TRƯỜNG LÀM VIỆC CỦA GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC VÙNG KHÓ KHĂN HUYỆN ĐỒNG HỖ TỈNH THÁI NGUYÊN.....	37
2.1. Vài nét khái quát về đặc điểm kinh tế, xã hội, giáo dục của huyện Đồng Hỷ tỉnh Thái Nguyên	37
2.1.1. Vài nét khái quát về đặc điểm kinh tế xã hội huyện Đồng Hỷ	37
2.1.2. Tình hình phát triển giáo dục của huyện Đồng Hỷ	37
2.1.3. Tình hình phát triển giáo dục tiểu học của huyện Đồng Hỷ	38
2.2. Tổ chức khảo sát thực trạng	39
2.2.1. Địa bàn và quy mô khảo sát	39
2.2.2. Đối tượng khảo sát	40
2.2.3. Nội dung khảo sát.....	40
2.2.4. Phương pháp khảo sát.....	40
2.2.5. Phương pháp thống kê số liệu và đánh giá kết quả.....	41
2.3. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về môi trường làm việc	41
2.3.1. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về môi trường làm việc và các thành phần cấu tạo nên môi trường làm việc	41
2.3.2. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên về tầm quan trọng của môi trường làm việc đối với hoạt động dạy và học.....	43

2.3.3. Đánh giá của giáo viên về ảnh hưởng của môi trường làm việc đến giáo viên và học sinh	44
2.3.4. Nhận thức của cán bộ quản lý về ảnh hưởng của môi trường làm việc đối với CBQL	47
2.3.5. Nhận thức của giáo viên, cán bộ quản lý về vai trò của Hiệu trưởng trong việc cải thiện môi trường làm việc.....	48
2.4. Thực trạng môi trường làm việc ở các trường tiểu học vùng khó khăn được khảo sát.....	49
2.4.1. Thực trạng môi trường vật chất ảnh hưởng đến hoạt động dạy học ...	49
2.4.2. Thực trạng về môi trường tinh thần	53
2.4.3. Thực trạng các biện pháp cải thiện môi trường làm việc	58
2.4.4. Thực trạng việc quan tâm của chính quyền địa phương	60
2.4.6. Đánh giá mức độ tổ chức thực hiện việc cải thiện môi trường làm việc của nhà trường	61
Kết luận chương 2.....	64
Chương 3. ĐỀ XUẤT BIỆN PHÁP CẢI THIỆN MÔI TRƯỜNG LÀM VIỆC Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC VÙNG KHÓ KHĂN HUYỆN ĐỒNG HỶ TỈNH THÁI NGUYÊN	66
3.1. Các nguyên tắc xây dựng biện pháp.....	66
3.1.1. Định hướng phát triển giáo dục bậc tiểu học vùng khó khăn huyện Đồng Hỷ tỉnh Thái Nguyên	66
3.1.2. Đảm bảo tính khả thi	66
3.1.3. Đảm bảo tính pháp chế.....	67
3.1.4. Phù hợp với tâm tư nguyện vọng giáo viên tiểu học vùng khó khăn.	67
3.2. Hệ thống các biện pháp cải thiện môi trường làm việc ở trường Tiểu học vùng khó khăn huyện Đồng Hỷ tỉnh Thái Nguyên.....	67
3.2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên, phụ huynh học sinh về môi trường làm việc ở trường tiểu học.....	67

3.2.2. Huy động các nguồn lực tham gia.....	69
3.2.3. Xây dựng các mối quan hệ trong nhà trường.....	71
3.2.4. Tăng cường kiểm tra đánh giá hoạt động dạy học của giáo viên, xây dựng nề nếp làm việc.....	74
3.2.5. Rà soát, bổ sung, tăng cường sở vật chất phục vụ cho hoạt động dạy học của giáo viên.....	76
3.2.6. Tăng cường các hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên; đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy vai trò của giáo viên.....	78
3.2.7. Phát triển môi trường công nghệ thông tin, kết nối thông tin đưa thế giới đến gần giáo viên vùng khó khăn.....	81
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	83
3.4. Khảo nghiệm các biện pháp.....	84
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm.....	84
3.4.2. Đối tượng khảo nghiệm.....	84
3.4.3. Phương pháp khảo nghiệm.....	84
3.4.4. Kết quả khảo nghiệm.....	84
Kết luận chương 3.....	86
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	87
1. Kết luận.....	87
2. Khuyến nghị.....	89
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91
PHỤ LỤC	

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

ATK	: An toàn khu
BGH	: Ban giám hiệu
CBQL	: Cán bộ quản lý
CNH - HĐH	: Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CNTT	: Công nghệ thông tin
CSVC	: Cơ sở vật chất
GD	: Giáo dục
GD&ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GV	: Giáo viên
GVCN	: Giáo viên chủ nhiệm
HS	: Học sinh
HSDT	: Học sinh dân tộc
HT	: Hiệu trưởng
NV	: Nhân viên
NXB	: Nhà xuất bản
PHHS	: Phụ huynh học sinh
PPDH	: Phương pháp dạy học
PTDTNT	: Phổ thông dân tộc nội trú
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
TTGDTX	: TTGDTX
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Nhận thức của CBQL và GV về môi trường làm việc	42
Bảng 2.2. Nhận thức của CBQL và giáo viên về tầm quan trọng và ý nghĩa của môi trường làm việc.....	43
Bảng 2.3. Ảnh hưởng của môi trường làm việc đến giáo viên.....	45
Bảng 2.4. Ảnh hưởng của môi trường làm việc đến học sinh	46
Bảng 2.5. Ảnh hưởng của môi trường làm việc đối với cán bộ quản lý	47
Bảng 2.6. Nhận thức của CBQL về vai trò của Hiệu trưởng trong việc cải thiện môi trường làm việc.....	48
Bảng 2.7. Nhận thức của GV về vai trò của Hiệu trưởng	49
Bảng 2.8. Cơ sở vật chất hiện có của 5 nhà trường được khảo sát.....	50
Bảng 2.9. Cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động dạy và học.....	51
Bảng 2.10. Mức độ sử dụng các phương tiện hỗ trợ cho quá trình dạy học	52
Bảng 2.11. Thực trạng về bầu không khí tâm lý trong nhà trường	54
Bảng 2.12. Mối quan hệ tương tác giữa giáo viên với giáo viên	55
Bảng 2.13. Thực trạng về những biểu hiện tiêu cực trong mối quan hệ giữa các đồng nghiệp.....	56
Bảng 2.14. Thực trạng về tinh thần thái độ của tập thể giáo viên nhà trường trong công việc	57
Bảng 2.15. Thực trạng các biện pháp tạo môi trường làm việc cho giáo viên	58
Bảng 2.16. Thực trạng các biện pháp cải thiện môi trường làm việc của Tổ chuyên môn	59
Bảng 2.17. Mức độ quan tâm của chính quyền và các đoàn thể địa phương	60
Bảng 2.18. Mức độ tổ chức thực hiện việc cải thiện môi trường làm việc của nhà trường	62
Bảng 3.1. Kết quả khảo nghiệm của nhóm đối tượng trong nhà trường (TNT) và ngoài nhà trường (NNT)	85